

Van'ı yıkan denetimsizlik ve çarpık yapılaşma oldu

► Yapı denetim sistemi, imar yasaları, kent ve yerel yönetimlerle ilgili mevzuattaki yanlışlar bir kez daha gözler önüne serildi. Müteahhit hataları ortada. Yeni binaların bile yıkılmasının diğer nedeni standart dışı beton.

Deprem, insana değer vermeyen politikaların, denetimsizliğin ve çarpık yapılaşmanın sonucunda bu kez Van'da ağır bir bilançoyla sonuçlandı. Uzmanlara göre, yan yana iki binadan birinin ayakta kalırken diğerinin yıkılması müteahhit hatalarına işaret ediyor. Bunun yanı sıra planlaması yanlış ve yapı denetiminin eksik olduğu ortamlarda sağlıklı yapı olmayacağı da altı çizilen bir diğer nokta.

6 aylık bina da yıkıldı

Türkiye Hazır Beton Birliği (THBB) arama kurtarma çalışmalarının tamamlanmasından hemen sonra planladığı inceleme sonuçlarını kamuoyu ile açıklamaya hazırlanıyor. THBB Hazır Beton Birliği Yönetim Kurulu Başkanı **Ayhan Güler**üz, ilk tespitlerini ise şöyle sıralıyor:

• Yapının tüm aşamalarında olması gereken etkin denetimlerin yapılmadığı ortada. Şöyle ki, yıkılan binalar arasında sadece eski olanların değil, 6 aylık yeni binaların bile bulunduğu ve yıkılan binaların etrafındaki diğer yapıların sapsağlam ayakta durduğu görülüyor.

• Bir yapının depreme ve dış etkilere karşı dayanıklı olması için, mühendislik hizmeti alınarak yapının doğru projelendirilmiş, standartlara uygun yapı malzemesi kullanılmış ve iyi bir müteahhitlik hizmeti alınarak yapının standartlara uygun yapılmış olması gerekmektedir. Bir yapıyı oluşturan bu hizmetler bütünü bir zincirin halkaları gibidir ve bir halkada meydana gelecek denetimsizlik bu zincirin kopmasıyla sonuçlanacaktır.

Hatalı bina öldürüyor

Türk Yapısal Çelik Derneği (TUCSA)

Başkanı Prof. Dr. **Nesrin Yardımcı**: Şimdi ülke olarak birlikte yaşayacağımız depremlere dayanıklı yapılar konusunda bilinçlenme ve önlem alma zamanı. Çelik yapı üreticileri olarak doğru projelendirilen ve doğru yapılan hiçbir yapının depremde yıkılmayacağına inanıyoruz. Bundan sonra depremle yerle bir olan Van ve ilçeleri yeniden imar edilirken Türkiye'nin bir deprem ülkesi olduğu gerçeği göz önünde tutulmalı. İnşaat faaliyetlerinin zorlaştığı her türlü mevsim şartlarında süratli yapım ve kurulum olanağı sağlayan depreme dayanıklı çelik yapılara gereken önem verilmeli. Gevşek zeminde dahi yaşamaya imkân sunan çelik yapıların bu avantajlarından Van'da da yararlanılması tercih edilmeli. Biz bu konuda göreve hazırız.

Beton tesislerinde belge yok

- Depremden sonra ortaya çıkan sonuç, bu binalarda yapı malzemelerinin üretimi, projelendirmesi ve uygulamasında olması gereken denetimin yapılmadığını ortaya koyuyor. Deprem yönetmeliklerine uygun yapılmış bir binanın bu şiddetteki bir depreme çok rahat dayanabilir olması gerekir.
- Van merkezde 7 hazır beton tesisi, Erciş'te ise 3 hazır beton tesisi var. Ancak Türkiye Hazır Beton Birliği üyesi olan yok. Bu tesislerin hiçbirinde Türkiye Hazır Beton Birliği (THBB) üyeliği veya geçerli bir Kalite Güvence Sistemi Uygunluk Belgesi bulunmuyor. Türkiye'de maalesef ciddi bir kalite denetiminden geçmeyen firmaların üretimleri

engellenemiyor.

- Betonda etkin denetim, THBB tarafından 1996 yılından bu yana KGS "Kalite Güvence Sistemi" belgelendirmesi ile sağlanıyor. THBB üyesi kuruluşları ve talep eden her hazır beton tesisi, habersiz ürün denetimleri ve sistem denetimlerini içeren bu belgelendirme sistemine girebilir. THBB, 1988'den beri güvenli ve dayanıklı yapıların inşası için, standartlara uygun beton üretilmesi, standartlara uygun beton uygulamaları için, özellikle deprem riski yüksek bölgelerde yüksek dayanım sınıflarında beton kullanılması için uğraş veren mesleki bir kuruluş. Sistem, kendi iç denetimleriyle, kalitesini bozan kuruluşu bünyesinde barındırıyor.

BINALARIN YÜZDE 45'İ YENİLENMELİ

Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Derneği (GYODER) Başkanı **İşık Gökçaya**: İstanbul'da 3.5 milyon konutun yüzde 50'si kaçak. Sadece İstanbul'da 2 milyon konutun yenilenmesi gerek. Türkiye genelinde de konut stokunun yüzde 40-45'inin yenilenmesi gerekiyor. Başbakan Erdoğan'ın "mutlaka yıkacağız" açıklamasının arkasındayız. Konuşmada kat mülkiyeti kanununun da yavaş yavaş ortadan kalkabileceğinin işaretleri verildi. Bu kanun değiştirilmeli. Daha önce 19 ilde başlatılan yapı denetiminin bu yılın başında 81 ile çıkarıldı. Yapı denetiminin de hepsi yüzde 100 çok sağlıklı diye bir şey yok. Yapı denetimi mekanizmasını da değiştirmek lazım.

KENTSEL DÖNÜŞÜM SEFERBERLİĞİ

Konut Geliştiricileri ve Yatırımcıları Derneği (KONUTDER) Başkanı **Ömer Faruk Çelik**: Hem 1999 depreminde hem de bugüne kadar gerçekleşen ve can kaybına neden olan depremlerde, bu can kayıplarından binaları inşa eden müteahhitler sorumlu tutuldu. Kimse bu binaların inşasına izin verenleri, ruhsat verenleri, denetim yapan kuruluşları sorgulamadı. Sağlıklı ve depreme dayanıklı binalar üretmek, kamudan özel sektöre kadar tüm paydaşların sorumluluğundadır. İzinler, denetimler ve yapım süreçlerinde tüm paydaşlarca paylaşılacak bir sorumluluk anlayışı sergilenmelidir. Ayrıca tüketiciler de konut edinirken bilinçli davranmalı, niteliğinden ve güvenilirliğinden emin olmadıkları konutları satın almamalıdır. Kentsel dönüşüm seferberliği başlatılmalıdır.